

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoPr/1/2025
Identifikačné číslo spisu:	1321201780
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1321201780.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R.. O. B., narodeného XX. X. XXXX, B., N. H. XX/XX, právne zastúpeného advokátom doc. JUDr. Jurajom Hamuľákom, PhD., Bratislava, Jégého 16999/12, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s., Bratislava, Digistal park I, Einsteinova 21, IČO: 31 351 026, právne zastúpená advokátskou kanceláriou Bartošík Šváby s. r. o., Bratislava, Plynárenská 7/A, IČO: 35 929 049, o doplatenie mzdy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-12Cpr/8/2021, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. augusta 2024 č. k. 15CoPr/4/2024-202, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 23. augusta 2024 č. k. 15CoPr/4/2024-202 a uznesenie Mestského súdu Bratislava IV zo 7. marca 2024 č. k. B3-12Cpr/8/2021-178 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

II. Uznesenie Mestského súdu Bratislava IV č. k. B3-12Cpr/8/2021-213 z 25. októbra 2024 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo 7. marca 2024 č. k. B3-12Cpr/8/2021-178 odmietol podanie žalobcu, ktoré by mohlo byť žalobou, doručené súdu dňa 1. apríla 2021 (I.) a rozhodol, že žalobca bol povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodol súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (II.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 129 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že na to, aby súd mohol konať o podaní vo veci samej, ktorým je podľa § 123 ods. 2 CSP aj žaloba, musí v ňom byť uvedené, čo sa ňou sleduje. Súdu malo byť zrejmé, o čom má konať a táto náležitosť mala byť vymedzená dostatočne určito. Ak je predmetom konania peňažný nárok, musí byť v podaní v petíte žaloby uvedená konkrétna peňažná suma. Súd nemôže konať o sume, ktorá je určená len nejakými vodítkami a nie je zrejmá jej výška. V danom prípade žalobca nespresnil výšku žalovaného nároku ani po tom, čo sa k podaniu žalobcu, ktoré by mohlo byť žalobou, vyjadril žalovaný v podaní doručenom súdu 3. septembra 2021, v ktorom uviedol výšku priemerného zárobku žalobcu za obdobie od 22. januára 2018 do 30. septembra 2020 (č. l. 28). V replike z 27. decembra 2021 na to žalobca

reagoval, že jeho požiadavka je „cca. dvojnásobok priemerného platu“. Tento nedostatok spočívajúci v neurčitosti sa týkal aj žalovaného príslušenstva, pretože súd nemohol za žalobcu domýšľať, akú úrokovú sadzbu mal žalobcom požadovaný úrok z omeškania, prípadne od kedy dokedy trvá obdobie alebo obdobia, za ktoré sa má úrok počítať (napr. ak má ísť o úroky za mesačné mzdy) a z akej istiny sa má úrok počítať, a pod. Dokazovanie sa nevykonáva k tomu, aby žalobca prípadne zistil až počas konania, čo má uviesť v žalobe, ale vykonáva sa k tomu, aby sa preukázala dôvodnosť skutkových tvrdení v žalobe, ak tieto nie sú nesporné. O podaní žalobcu z 1. apríla 2021 sa preto nedalo konať. Súd prvej inštancie preto podľa § 262 ods. 1 CSP rozhodol, že s použitím analógie podľa čl. 4 ods. 1 CSP na danú situáciu aplikoval § 256 ods. 1 CSP. Žalobca tým, že bol napriek poučeniu pasívny a neodstránil vady podania z 1. apríla 2021, ktoré by mohlo byť žalobou, zavinil vznik situácie, že toto podanie bolo odmietnuté. Dôvody zavinenia vo vzťahu k odmietnutiu podania dopadali na žalobcu. Preto žalovanej patrila podľa § 256 ods. 1 CSP v spojení s čl. 4 ods. 1 CSP náhrada trov konania, ktorá jej v konaní vznikla, a to v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „súd druhej inštancie“) uznesením z 23. augusta 2024 č. k. 15CoPr/4/2024-202 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie (I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (II.). Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že v posudzovanej veci súd prvej inštancie postupoval správne, keď skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať (§ 161 CSP) a správne dospel k záveru, že v danej veci bolo podanie žalobcu, ktoré by mohlo byť podaním vo veci samej, neúplné a nezrozumiteľné a pre tento nedostatok nebolo možné pokračovať v konaní. Podanie trpelo vadou neúplnosti a nezrozumiteľnosti v tom, že bolo zrejme, že žalobca sa domáhal náhrady mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru za obdobie od 22. januára 2018 do 30. septembra 2020, ktorú náhradu požadoval ako „peňažný rozdiel medzi už vyplateným minimálnym mzdovým nárokom a pravdepodobným zárobkom žalobcu za obdobie od 21. januára 2018 do 30. septembra 2020, vrátane úrokov z omeškania.“ Napriek výzve súdu prvej inštancie žalobca svoje podanie neopravil, resp. nedoplnil a s odvolaním sa na to, že v tomto konaní je slabšou stranou sporu, žiadal, aby súd prvej inštancie vykonal dokazovanie a následne by znenie žalobného návrhu opravil/doplnil. Odvolací súd, zhodne s názorom súdu prvej inštancie uviedol, že žalobca mal dostatočný časový priestor a dostatočné podklady na špecifikáciu sumy (vrátane jej príslušenstva), ktorej náhrady sa voči žalovanému domáhal. Sám žalobca v odvolaní odkázal na dikciu ustanovenia § 134 ods. 3 veta druhá Zákonníka práce. Práve toto ustanovenie predstavuje vodidlo (návod) akým spôsobom mohol žalobca špecifikovať znenie petitu. Opäť žalobca pripomenul, že ak by sa počas konania preukázala oprávnenosť jeho nároku na vyššiu náhradu mzdy, súd v takomto prípade nie je viazaný žalobným návrhom a môže žalobcovi prisúdiť viac, než čoho sa domáhal (§ 216 ods. 2 CSP). Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie zastával názor, že podanie žalobcu, ktoré by mohlo byť žalobou, vykazovala (na výzvu súdu neodstránené) vady, pre ktoré nebolo možné pokračovať v konaní. Odvolací súd ďalej uviedol, že so všetkými odvolacími námietkami žalobcu sa nebolo možné stotožniť aj pre skutočnosť tvrdení a preukázaní žalovaným, že strany sporu 10. marca 2023 uzavreli dohodu o urovnaní, v zmysle ktorej žalovaný uhradil žalobcovi 14. marca 2023 prvú časť náhrady mzdy vo výške 129.158,52 eura netto. Žalobca (ktorý sa s návrhom žalovaného na zamietnutie žaloby oboznámil pri nahliadnutí do spisu 4. decembra 2023) túto skutočnosť doposiaľ nerozpokoľoval, a to ani v rámci odvolania proti napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie. Na základe uvedeného bolo podľa názoru odvolacieho súdu nesporné, že nároky žalobcu voči žalovanému (vrátane toho, ktorý by v prípade odstránenia väd podania mal byť predmetom tohto konania) v dôsledku mimosúdnej dohody sporových strán zanikli a predmet sporu odpadol. Pokiaľ žalobca v odvolaní namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uviedol, že v posudzovanej veci, s odvolaním sa na obsah už uvedeného odôvodnenia, odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne. Vychádzajúc z uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade boli splnené procesné podmienky na vydanie napadnutého rozhodnutia. V prípade, ak súd prvej inštancie vyhodnotil podanie žalobcu, ktoré by mohlo byť žalobou, ktoré však nesplňalo zákonom stanovené náležitosti, bol povinný podávateľa vyzvať na odstránenie väd, pričom uvedie o aké konkrétne vady sa jedná a zároveň ho poučí o možnosti podanie odmietnuť, ak vytknuté vady neodstráni. Za daného stavu nebolo možné konštatovať, že došlo k takému postupu, ktorý by žalobcovi znemožnil vytknuté vady odstrániť, čím by

došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Odvolací súd podotkol, že ani skutočnosť, že žalobca je tzv. slabšou stranou sporu, nedovoľuje súdu vykonávaním dôkazov určovať, akej konkrétnej sumy sa má žalobca dovolávať bez porušenia zásady rovnosti strán, resp. neprimeraným zvýhodňovaním tzv. slabšej strany sporu nad práva protistrany a už vôbec nie spôsobom akým požadoval žalobca: „... aby súdom stanovený pravdepodobný zárobok bol minimálne v takej výške, aby priemerný osobný mzdový bod (vypočítaný Sociálnou poisťovňou) za roky 2018, 2019 a 2020 zodpovedal výške POMB žalobcu z obdobia pred prvým skončením pracovného pomeru v roku 2001.“ Odvolací súd tiež uviedol, že ak spor so žalovaným pretrváva už takmer 20 rokov, mal dostatočný časový priestor k získaniu potrebných podkladov na výpočet náhrady mzdy zodpovedajúcej pravdepodobnému zárobku, ktorý sa zistí zo mzdy, ktorú zamestnanec dosiahol od začiatku rozhodujúceho obdobia. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalovaná mala v odvolacom konaní úspech v celom rozsahu, z tohto dôvodu jej odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľ uviedol tri dovolacie otázky, ktoré podľa jeho názoru ešte neboli vyriešené: 1. Na to, aby súd mohol konať o podaní vo veci samej, ktorým je podľa § 123 ods. 2 CSP aj žaloba, musí v ňom byť uvedený ešte pred prvým verejným pojednávaním vo veci konkrétny presne vyčíslený nárok (vrátane úroku z omeškania), alebo postačuje, aby v podaní bolo uvedené a bolo zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha? 2. Môže súd konať o peňažnom nároku, ktorý má legálnu definíciu v Zákonníku práce, ako napr. pravdepodobná mzda resp. pravdepodobný zárobok, aby tým zabezpečil dôkazy pre stanovenie jeho výšky? 3. Ak sa dokazovanie vykonáva k tomu, aby sa preukázala dôvodnosť skutkových tvrdení v žalobe (ak tieto nie sú nesporné), tak podmienkou pre začatie dokazovania o nároku na doplatenie mzdy do výšky pravdepodobného zárobku je vopred presné vyčíslenie tejto sumy, aj keď žalobcovi zatiaľ nie sú známe/dostupné údaje pre jej presné vyčíslenie?

3.1. V predmetnom konaní mal prvostupňový súd v zmysle § 129 ods. 3 CSP pokračovať, pretože sa jednalo o nedostatok, pre ktorý možno v konaní pokračovať, čo však prvostupňový súd neuskutočnil. Dovolateľ uviedol, že svoj uplatňovaný nárok presne vymedzil a oprel o zákonnú úpravu. Z podania totiž nebolo pochyb, že si uplatňuje nárok na doplatenie rozdielu v náhrade mzdy, ktorá mu bola, resp. mala byť zo strany žalovaného vyplácaná. Náhrada mzdy sa viaže na priemerný zárobok zamestnanca, resp. ak nie je určiteľný, tak na tzv. pravdepodobný zárobok podľa § 134 ods. 3 Zákonníka práce. Jedná sa o zákonom vymedzený legálny pojem a preto dovolateľom uplatňovaný nárok bol jasný, zrozumiteľný a určiteľný a v priebehu konania by bol následne aj konkretizovaný/ špecifikovaný konkrétnou sumou. Súdu neprináležalo a bolo nedôstojné, takto vyslovovať hodnotiace úsudky, najmä v spojitosti s tým, že dovolateľ počas pracovnoprávneho sporu nepôsobil u žalovanej a teda nemal žiaden kontakt, ani informácie o vyplácaných mzdách u žalovaného. Uviedol, že na to, aby s takýmito údajmi mohol dovolateľ disponovať neexistuje žiadny zákonný nárok, či oprávnenie ich získať. Vzhľadom na to, že dovolateľ nemal vedomosť, ani dôkazy o presnej sume, ktorá by mu bola (mala byť vyplácaná) ako mzda zo strany žalovanej, tak nemohol uplatňovaný rozdiel presne vyčísliť. Poukázal na to, že sa vôbec neuskutočnilo žiadne ústne konanie, ani tzv. predbežné.

3.2. Zamestnávateľ (žalovaná, pozn.) predložil vo svojom vyjadrení iba časť príjmov tzv. porovnateľného zamestnanca, pričom ďalšiu časť odmeny vyplácala žalovaná svojmu zamestnancovi nezdanenú, mimo rámca zamestnaneckého pomeru. Toto obchádzanie pracovnoprávneho vzťahu mal dovolateľ v úmysle rozporovať v predmetnom konaní, ako nedeklarovanú prácu, aby sa zistila skutočná výška pravdepodobného zárobku. Dovolateľ uviedol, že v danom prípade bolo nevyhnutné posudzovať predmetný žalobný návrh vychádzajúc z ust. § 134 ods. 3 Zákonníka práce. Dovolateľ nesúhlasil so stanoviskom súdu, že „nevie čoho sa domáha“, pričom uviedol, že sa domáhal peňažného rozdielu medzi vyplatenou časťou mzdy a pravdepodobným zárobkom, ktorý by zrejme dosiahol, ak by neboli porušované jeho práva. Avšak na to, aby sa účinne domáhal svojich nárokov, tak potreboval účinnú procesnú ochranu zo strany súdu, ktorú podľa jeho názoru reflektujú práve ustanovenia CSP, ktoré sa týkajú sporov s ochranou slabšej strany. Čo sa týka neurčitosti žalovaného príslušenstva, dovolateľ

uviedol, že sa jedná o príslušenstvo, za daných okolností, objektívne zatiaľ nevyčísľiteľnej istiny. Okrem toho zákonné príslušenstvo náhrady mzdy bolo pomerne jednoznačné, s presne stanovenými sadzbami. Zo žalobného návrhu bolo zrejmé, že žalobca bol odmeňovaný mesačnými mzdami. Obdobie náhrady mzdy bolo úplne konkrétne ohraničené začiatkom (21. januára 2018) a koncom (30. septembra 2020) obdobia, pričom nárok na jednotlivé mesačné plnenia resp. vyplývajúci z ich omeškania je Zákonníkom práce takisto jednoznačne zadefinovaný.

3.3. Dovolateľ ďalej uviedol, že tým že súd prvého stupňa nedoručil dovolateľovi ani návrh žalovaného na zastavenie konania z 21. apríla 2023 a ani vyjadrenie žalovaného z 24. apríla 2023 k odvolaniu, došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces. Dovolateľ v ďalšom poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/141/2010, 5Cdo/200/2010, 6Cdo/311/2015. Skutočnosť, že žalobca bol 4. decembra 2023 nahliadnuť do spisu v rozsahu 10 minút (od 9:35 do 9:45) v žiadnom prípade neznamenalo, že bola splnená povinnosť súdu doručiť podanie žalovanej z 21. apríla 2023 protistrane. Žalobca bol v tomto konaní zastúpený právnym zástupcom a preto oprávnene očakával, že takýto závažný procesný návrh bude riadne doručený právnomu zástupcovi, tak ako všetky podania protistrany v tomto konaní. Aby právny zástupca následne mohol primerane zareagovať na nepravdivé a zavádzajúce tvrdenia protistrany. Namiesto doručenia podania žalovanej z 21. apríla 2023 však úplne nečakane súd uznesením po troch rokoch konania rozhodol o odmietnutí žaloby. Bez toho, aby sa uskutočnilo aspoň jedno verejné pojednávanie za účasti žalobcu. Prvostupňovému súdu boli zo strany žalobcu v priebehu dvoch kalendárnych rokov doručené dve vyjadrenia žalobcu, a rovnako dve vyjadrenia žalovanej. Následne bol už aj vytýčený termín pojednávania na 24. marca 2023, ktorý bol zrušený pre PN zákonnej sudkyne. Žalobca preto oprávnene predpokladal, že súd plne akceptoval jeho vysvetlenie o potrebe doplnenia dokazovania za účelom vyčíslenia predpokladaného zárobku a žalobca bol pripravený na základe doplnených dôkazov špecifikovať náhradu mzdy presnejšie. Absolútne prekvapivo za tejto situácie bolo v marci 2024 doručené uznesenie o odmietnutí žaloby - o ktorej súd dovtedy bez akýchkoľvek problémov konal cca dva roky. Pod vplyvom zavádzajúcich informácií žalovanej o platnosti Dohody z 10. marca 2023, namiesto vytýčenia dlho pripravovaného prvého pojednávania, prvostupňový súd odmietol žalobu bez toho, aby žalobcu - ako slabšiu stranu sporu - poučil o možnosti odstránenia nedostatkov žaloby až do skončenia lehoty pre odvolanie. Za tejto situácie by žalobca zrejme stanovil (súčasne s odvolaním) v reakcii na uznesenie o odmietnutí žaloby akokoľvek odhadnutý/vyčíslený nárok, ak by bol o tejto procesnej možnosti riadne poučený prvostupňovým súdom. V uznesení Mestského súdu Bratislava IV č. k. B3-12Cpr/8/2021-178 zo 7. marca 2024 v rámci poučenia, nebol dovolateľ riadne poučený o možnosti podanie opraviť/doplniť v celom rozsahu v súlade s výzvou najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, a preto sa jedná o vadu, ktorá je porušením práva na spravodlivý proces. Dovolateľ navrhol, aby napadnuté uznesenie bolo podľa § 449 ods. 1 CSP zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie krajskému súdu. dovolateľ zároveň navrhol odklad právoplatnosti rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že jej návrh v žiadnom prípade nebol rozsiahlym podaním, nakoľko má iba jeden a pol strany. Žalobca sa tak s ním mohol veľmi jednoducho oboznámiť pri nahliadnutí do spisu a nebolo potrebné, aby mu ho súd osobitne doručoval. Nejde pritom o základné podanie strany sporu, ktoré sa doručuje protistrane obligatórne, ako sú žaloba, vyjadrenie k žalobe, replika a duplika. Súd nebol povinný doručiť žalobcovi návrh a to najmä s prihliadnutím na to, že sa s ním žalobca oboznámil nahliadnutím do spisu. Rovnaký názor zastáva aj judikatúra dovolacieho súdu napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/231/2010 z 1. decembra 2010. Naviac skutočnosti uvedené v návrhu nemali žiadnu relevanciu vo vzťahu k posúdeniu, či bolo žalobu žalobcu potrebné odmietnuť, nakoľko otázka zániku žalovaného nároku by mala vplyv iba na rozhodnutie o zamietnutí žaloby, teda na rozhodnutie vo veci samej, nie na rozhodnutie o odmietnutí žaloby, kedy súd posudzoval iba to, či je petit žaloby dostatočne určitý.

4.1. Žalovaná uviedla, že prvou otázkou od ktorej vyriešenia záviselo uznesenie, a ktorá ešte nebola dovolacím súdom vyriešená nebola takou otázkou, ako tvrdí žalobca. Táto otázka už totiž bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, a to tak, že peňažné plnenie, ktorého sa žalobca v

konaní domáhal, musí byť presne vyčíslené už v žalobe - uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/70/2010, z 29. júna 2010. Druhá otázka žalobcu nebola otázkou, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a bola už nepriamo obsiahnutá v otázke 1. Súd nekonal o nároku, aby zabezpečil dôkazy pre stanovenie jeho výšky, ale aby o nároku meritórne rozhodol. V tomto prípade nebola relevantná otázka, či súd mohol prisúdiť viac, ako sa žalobca domáhal, ale otázka, či peňažný nárok požadovaný žalobcom musel byť v žalobe konkrétne vyčíslený, teda či žaloba bola určitá a bolo možné o nej konať. Tretia otázka žalobcu nebola otázkou, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže je ňou iba otázka číslo 1 a táto otázka je už nepriamo obsiahnutá v otázke č. 1. Aj samotný žalobca priznal, že petit jeho žaloby nebol určitý, ale iba určiteľný. To však na riadne podanie - žalobu znejúcu na peňažné plnenie nebolo postačujúce, kedy sa vyžaduje, aby bol petit určitý, a nie iba určiteľný, čo potvrdzuje aj konštantná judikatúra. Žalobcovi boli v priebehu konania žalovaným poskytnuté podklady potrebné na presné vyčíslenie doplatku mzdy, ktorého sa domáhal, no napriek tomu žalobca svoj nárok nevyčíslil. Tvrdenie žalobcu, že nemal podklady potrebné na vyčíslenie svojho nároku neboli pravdivé. Prípadne mal žalobca uviesť v žalobe odhadovanú sumu, ktorú potom mohol upraviť.

4.2. Žalovaná nevyplácala žiadnu časť odmeny svojim zamestnancom nezdanenú. Žalovaná vyplácala svojim zamestnancom iba mzdu resp. náhradu mzdy, ktorá bola riadne zdanená. Svojím viazaným finančným agentom žalovaná vyplácala odmenu ako podnikateľom, ktorú následne zdaňujú samotní viazaní finanční agenti. Žalovaná poprela tvrdenie žalobcu, že nedisponoval potrebnými dôkazmi na určenie výšky doplatku mzdy. Žalovaná mu tieto dôkazy poskytla vo svojich vyjadreniach a predložených dôkazoch. Navyiac nebolo ani pravdivé tvrdenie žalobcu, že navrhol vykonanie dôkazov, na základe ktorých by bolo možné vyčísliť nárok uplatnený žalobcom. Žalobca do rozhodnutia súdu prvej inštancie navrhol iba výsluch svedkov, ktorý nebol spôsobilý určiť výšku doplatku mzdy, nakoľko navrhnutí svedkovia relevantné skutočnosti nepoznali a žalobca ani nenavrhol, aby sa k nim vyjadrili, ale iba aby sa vyjadrili k údajnej zastretej závislej práci. Vo svojom odvolaní žalobca navrhol, aby súd vykonal znalecký posudok, ktorý by stanovil výšku doplatku mzdy. Ani tento žalobcom navrhnutý dôkaz nebol spôsobilý na určenie výšky doplatku mzdy, nakoľko ide o otázku právnu a nie faktickú, teda znalec sa vôbec nemôže k takejto otázke vyjadrovať. Dovolateľ v dovolaní citoval rozsudok najvyššieho súdu so sp. zn. 3Cdo/219/2007 z 30. júla 2008 a uviedol, že tento rozsudok údajne potvrdzuje tvrdenie žalobcu, že v petite jeho žaloby nemusel byť nárok na doplatok mzdy presne vyčíslený. Citovaný rozsudok dovolacieho súdu nebol aplikovateľný na spor žalobcu a žalovanej. V citovanom rozsudku bol riešený spor o určenie, či tu právo je, alebo nie je. Nešlo o žalobu na peňažné plnenie, pričom existuje novšie rozhodnutie dovolacieho súdu so sp. zn. 1Cdo/70/2010 z 29. júna 2010.

4.3. Žalovaná ďalej uviedla, že žalobca nikdy platne od dohody neodstúpil. Odstúpenie žalobcu od dohody bolo neplatné, nakoľko žalobca nemal žiaden právny dôvod na odstúpenie od dohody. Navyiac tvrdenie žalobcu, že odstúpil od dohody, je nové skutkové tvrdenie, ktoré je v dovolacom konaní neprípustné. Taktiež je táto okolnosť úplne irelevantná pre rozhodnutie o odmietnutí žaloby žalobcu. Súd prvej inštancie nemal povinnosť poučiť žalobcu o možnosti odstránenia nedostatkov žaloby až do skončenia lehoty na podanie odvolania. Takáto povinnosť pre súd nevyplýva zo žiadneho ustanovenia CSP. Podľa § 160 ods. 3 písm. b) CSP poučovaniu povinnosť (podľa odsekov 1 a 2) súd nemá, ak je strana zastúpená advokátom. Teda aj keby súd bol povinný poučiť žalobcu o možnosti odstrániť nedostatky žaloby (čo však súd nie je povinný), vzhľadom na to, že žalobca bol v konaní zastúpený advokátom, súd ho nemusel poučiť o možnosti odstrániť nedostatky žaloby, až do skončenia lehoty na podanie odvolania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 2 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421

CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taktiež taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. V hierarchii postupu dovolacieho prieskumu platí, že dovolací súd najprv skúma prípustnosť dovolania z dôvodu zmätočnosti a až ak namietaný dôvod podľa § 420 CSP preukázaný nie je, pristúpi subsidiárne dovolací súd k prieskumu dovolacieho dôvodu spočívajúceho v správnosti právneho posúdenia veci (§ 421 CSP). Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd prednostne pristúpil k posúdeniu existencie namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011, 1Cdo/134/2018, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

11. Dovolací súd uvádza, že podstatou kontradiktórnosti je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné právo predložiť argumenty a reagovať na protiargumenty protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a v ktorých sa v celom rozsahu uplatňuje konradiktórnosť konania (napr. IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 42/09, I. ÚS 284/2016, tiež pozri napr. Nideröst-Huber proti Švajčiarsku z 18. 2. 1997, § 24, Mantovanelli proti Francúzsku z 18. 3. 1997, § 33, Milatová a ostatní proti Českej republike z 21. 6. 2005). Možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam, ktoré sú podkladom rozhodnutia, musia mať strany o to viac, ak vo veci neprebíha ústne pojednávanie. Porušenie zásady konradiktórnosti tým, že stranám nie je daná možnosť vyjadriť sa k argumentácii protistrany, je preto spôsobilá založiť porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda práva na spravodlivý proces (I. ÚS 155/2020).

12. Krajský súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie a nad rámec dodal, že v dôsledku mimosúdnej dohody sporových strán nároky žalobcu voči žalovanej zanikli a predmet sporu odpadol. Krajský súd k takémuto záveru dospel práve na základe návrhu na zastavenie konania, ktorý nebol žalobcovi doručený. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie

vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces (m. m. 2Cdo/209/2014). Krajský súd v bode 9. zároveň uviedol (nad rámec), že sa nemožno stotožniť s odvolacími námietkami žalobcu, keďže strany uzavreli dohodu o urovnaní, pričom táto dohoda bola doručená súdu žalovaným, spolu s návrhom na zamietnutie žaloby, keďže nároky žalobcu zanikli. Z uvedeného je celom nepochybné, že takéto podanie má zásadný význam na konanie, a preto bolo povinnosťou súdu ho doručiť aj protistrane. Žalobca v konaní síce nahliadol do súdneho spisu (nahliadol žalobca, nie jeho právny zástupca), ale nahliadanie do spisu nemožno stotožňovať s doručovaním písomností. Nahliadnutie do spisu je právo strany v konaní, nie jej povinnosť a žalobca, resp. ktorákoľvek zo strán konania, nemôže ani vedieť čo súd zamýšľa s daným podaním vykonať. Navyše, súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia podaním žalovaného z 24. apríla 2023 nezaoberal, a preto žalobca vo svojom odvolaní naň ani nemohol reagovať.

13. Dovolací súd po posúdení podania v súlade s § 124 ods. 1 CSP dospel k záveru, že dovolateľ vo svojom dovolaní, okrem nedoručenia podania, namietal, že súd znemožnil uplatňovanie jeho procesných práv tým, že žalobu odmietol, keďže nedostatočne vymedzil petit žaloby.

14. Najvyšší súd poukazuje na uznesenie z 25. novembra 2020 sp. zn. 7Cdo/268/2019, ktoré rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2021, keď najvyšší súd judikoval právnu vetu pod R 14/2021 v znení: „Pokiaľ to nevyplýva z osobitného predpisu (najmä z hmotného práva), nie je možné domáhať sa určenia právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný). Ak takého predpisu niet, nie je možné žalovať neplatnosť právneho úkonu, ale je potrebné formulovať petit na určenie, či tu právo je, alebo nie je. Pokiaľ vady žaloby nie sú odstránené, súd žalobu odmietne (§ 129), ibaže pre tento nedostatok možno v konaní pokračovať. Súd napriek nesprávnej formulácii petitu môže v konaní pokračovať, ak je z obsahu žaloby zrejmé, čoho sa týka a čo sleduje. Súd je totiž viazaný obsahom žalobného petitu, nie jeho formuláciou.“ Uvedené je v súlade s konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu (napr. uznesenie najvyššieho súdu z 25. júna 2025 so sp. zn. 8Cdo/4/2024 - vec týkajúca sa peňažných nárokov), v zmysle ktorej, ak z obsahu odôvodnenia vyplýva, že pre analýzu právneho vzťahu strán a posúdenie jeho povahy z hľadiska obsahu žaloby na prejednanie a rozhodnutie o nároku, ktorý žalobca vyvodzuje z tohto právneho vzťahu, je tak rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú povahu majú práva a povinnosti strán tvoriace obsah právneho vzťahu. Na základe žalobného návrhu a opísania skutkového deja možno individualizovať predmet konania. Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobcov v spore. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh. Krajský súd v bode 8. svojho uznesenia síce uviedol, že mu je zrejmé čoho sa žalobca domáha, avšak aj napriek tomu potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie.

15. Vzhľadom na žalobcom dôvodne vytýkané vady zmätočnosti a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP, dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné a preto už bez potreby zaobratia sa s dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

16. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

17. Uznesenie Mestského súdu Bratislava IV č. k. B3-12Cpr/8/2021-213 z 25. októbra 2024 dovolací súd zrušil ako rozhodnutie súvisiace. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu (R 73/2004) závislým

výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Výdanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Zrušením rozsudkov súdov nižších inštancií uznesenie o výške náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie by zostalo uznesenie o výške náhrady trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel, čo by zároveň odporovalo princípu právnej istoty (napr. I. ÚS 549/2015, sp. zn. 2Cdo/173/2008, 2Cdo/267/2008, 1MCdo/14/2010, 1Cdo/36/2011, 6Cdo/201/2012, 4Cdo/52/2014 a 2MObdov/4/2012).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.